

Nekaj sivolasih, upokojenih vohunov KGB je najelo hoollywoodskega agenta Briana D. Litmana, vendar ne za to, da bi jim pomagal vohuniti v ZDA. Gre za to, da želijo veterani hladne vojne prodati svoje zgodbe Hoollywoodu, temu simbolu zahodnjaške dekadence. Obljubljajo »osupljivo gradivo, ki bo zrušilo nekatere mite in povzročilo nove polemike«. »Moskovsko-hoollywoodska zveza« ima v načrtu filme, TV miniserije in knjige. Litman zatrjuje, da njegovi vohunski viri predstavljajo »ogromen potencial«. Eden izmed vohunov, polkovnik Oleg Nečiporenko, trdi, da je srečal Leeja Harveyja Oswalda v Moskvi, dva meseca preden je ustrelil JFK-ja (po njegovem mnenju Oliver Stone s svojim filmom niti ni tako zelo daleč od resnice). Polkovnik Anatolij Jakovlev pa pravi, da je sodeloval pri »nabavi« ameriških skrivnosti v zvezi z A-bombo. Med preostalimi razkritji so še umor Leva Trockega, rekrutiranje britanskih vohunov in zgodbe o Robertu Leeju Johnsonu, »ameriškem Kimu Philbyju«. Anatolij Privalov, namestnik predsednika Zveze veteranov varnostno-obveščevalne službe za tujino, je razložil, zakaj je 500 članov te zveze sedaj pripravljen prodati svoje skrivnosti Hoollywoodu, potem ko niso hoteli sprejeti Ciinih pokojnin: »Prepričanje, da so vsi ljudje, vpleteni v špijonažo, bogati, je zgolj mit. V resnici smo bogati le v moralnem smislu.«

Parižani zbijajo šale na račun Jacka Langa, ki naj bi predstavljal »zadnjo boljševisko institucijo v Evropi, odkar ni več Sovjetske zveze«. Kontroverzni francoski kulturni minister, mož, ki mu najbolj pogosto pripisujejo, da si je izmislil sistem »programskih kvot« in drugih omejitev, že dlje časa spravlja v bes ameriške majorje. Ti mu očitajo, da je njegova politika v nasprotju s svobodno trgovino, tu in tam pa ga tudi obtožujejo, da ne ve, kako deluje televizija. Lang se je naveličal stalnih obtožb in zavrača oznako »kvota«. Sit je ljudi (imenuje jih »trgovci s preprogami«), ki »stalno pogrevajo iste stare zgodbe«. Zanj film (kot tudi druga kulturna dela) ne predstavlja običajnega blaga za izmenjavo: »Vsako tako delo je redkost, krhko in dragoceno, zato si zasluži pozornost in zaščito. Teh del ne bi smeli obravnavati v okviru trgovskih pogajanj - na enak način kot milo«. Lang, ki je v Franciji navkljub siceršnjemu nazadovanju socialistov na zadnjih regionalnih volitvah zelo popularen, zaključuje svoje razmišljanje z izjavo, da ne gre za »vprašanje ameriškega nasproti francoskemu, temveč za vprašanje la merde nasproti umetniškemu delom«. Francozi pa so po njegovem sposobni ustvarjati »merde« ravno tako kot vsi drugi.

KAPITAN KLJUKA

HOOK

režija: Steven Spielberg
scenarij: Jim V. Hart, M. Scotch Marmo
fotografija: Dean Cundey
glasba: John Williams
igrajo: Dustin Hoffman, Robin Williams, Julia Roberts, Bob Hoskins
producent: TriStar Pictures, ZDA, 1991

Spielbergov **Hook** bolj spominja na Disneyjeve risanke kot na stare Spielbergove filme. Ne samo zato, ker je narejen po Barriejevi pravljici, predelave klasičnih pravljic pa ima v zakupu Disney. Ali zato, ker je tako poln specialnih efektov, da se gleda skoraj kot risanka. Spielberg se je z njim ujel v disneyjevsko past tehnično popolne vizualne briljance, ki nima drugega namena, kot da je zgolj kamuflaža najbolj stereotipne *all-american* ideologije.

Disneyju je **Sneguljčico** uspelo spremeniti v *middle-class* gospodinjo, ki nima drugega dela kot pospravljanje in dolgočasenje, palčke pa v imigrantske *nine-to-five* delavce, ki stare domovine še niso pozabili in ob večerih veselo jodlajo. Spielbergovi najdenčki sestavljajo tipičen *U.S. Army platoon*: nekdanja *boyscouts*, propadli biznismeni, beli dickensovski lumpenproletariat in kup črncev pod vodstvom japonskega šefa. V Disneyjevem **Princu in beraču** srednjeveški tlačan Pepe prepeva o slastnih pizzah in hamburgerjih, Spielbergovi pirati pa se pod Ho-

kovim nadzorom učijo igrati baseball.

Od Disneyja nihče ne pričakuje, da bo v njegovih delih kaj več od prežvečenih zgodb in tehnične briljance. Za razliko od njega je Spielberg doslej vsaj postavljaval kinematografske trende in lansiral arhetipske junake. Toda v **Hooku** ni razen scenografije ničesar, kar ne bi že videli kje drugje. Odrasli Peter Pan je najbolj ogabna vrsta yuppieja, videnega npr. v **Kraljevem ribiču** in filmu **Na tuj račun**.

Da je Peter Pan kljub svoji zaobljubi sklenil odrasti in spotoma pozabil na otroka v sebi, je sicer lepa ideja, vendar že videna, npr. v **Dogodivščinah barona Munchausna**. Kot bi **Hooka** ne režiral Spielberg, temveč Terry Gilliam. Scenarij varno počiva na *post-ighties* trendih, kjer je punk že davno ukročen in varno spravljen v ropotarnico pop trendov (daleč zadaj so časi prvega **Terminatorja** in Arniejevega punk-HC imidža). S trojnimi irokezom ovešeni japonski šef Rufio *the punk kid* gre lahko iz filma kot *good guy*, vendar z nogami naprej: nekdo pač

mora plačati za stare grehe punxov in novo aroganco Japoncev.

Tudi igralsko je **Hook** brez velikih dosežkov. Robinu Williamsu je Spielberg očitno pozabil povedati, da ne snema več **Kraljevega ribiča**. Julio Roberts je sicer opozoril (»... življenje tako majhne junakinje je težko in osamljeno«), vendar čisto po nepotrebem: trpljenja se je navadila že v **Dying Young**. Duo Dustin Hoffman in Bob Hoskins je še edini, ki rešuje film popolnega dolgčasa.

Spielbergu ne bi bilo treba Petra Pana spremeniti v disneyjevski hamburger, prevečkrat je že pokazal, da se lahko bolj potrudil. Da so v devetdesetih yuppieji out, da je treba izkoristiti lastno domišljijo in da morajo starši najti dovolj časa za svoje otroke kljub zahtevam novega časa, pa smo že slišali. Tudi od Spielberga samega.

UROŠ PRESTOR

